

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки	бакалавра
спеціальності	ІЗ Туризм та рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус освітнього компонента «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» підготовки бакалавра, галузі знань J Транспорт та послуги, спеціальності J3 Туризм та рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм

Розробник: Безсмертнюк Т. П., доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Льїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Льїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
		Лекції – 18 год.
		Практичні – 34 год.
		Самостійна робота – 60 год.
ІНДЗ: немає		Консультації – 8 год.
Мова навчання		Форма контролю: екзамен Українська

II. Інформація про викладача

III: Безсмертнюк Тарас Петрович

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Контактна інформація викладача:

Номер мобільного зв'язку: 0667009523

Електронна адреса: bezsmertniuk.taras@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Правове регулювання туристичної діяльності» є нормативним і належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності J3 Туризм і рекреація галузі знань J Транспорт та послуги.

Одним із перспективних напрямків структурної перебудови економіки багатьох країн є туристична діяльність. Розвиток туризму сприяє покращенню якості життя населення, створенню додаткових робочих місць, формуванню валютних резервів держави, а також підвищенню її авторитету на міжнародній арені. Активний розвиток туризму є неможливим без належного правового забезпечення туристичної діяльності, яке в сучасних умовах потребує вдосконалення.

Освітній компонент «Правове регулювання туристичної діяльності» є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують юридичні компетентності в галузі туризму, а також направлені на оволодіння практичними навичками щодо застосування правових інструментів у туристичній діяльності. Вивчення та розуміння вимог і норм, що регулюють господарські відносини у туризмі, є одним із ефективних засобів формування високого професіоналізму в студентській молоді, котра навчається за туристичною спеціальністю та у найближчому майбутньому працюватиме на підприємствах сфери туризму.

Освітній компонент «Правове регулювання туристичної діяльності» має велике теоретичне і практичне значення у підготовці здобувачів вищої освіти, оскільки роль цієї дисципліни полягає у підвищенні рівня правових знань студентів як поінформованих, активних і відповідальних громадян власної держави і майбутніх високоосвічених спеціалістів у сфері туристичної діяльності, а також у вихованні високої правосвідомості та правової культури особистості.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити: вивчення освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» базовано на таких попередніх освітніх компонентах як «Основи туризмознавства», «Організація туристичних подорожей», «Туроперейтинг».

Постреквізити освітнього компонента: компетентності, що здобуваються під час вивчення цього освітнього компонента, потрібні для вивчення освітніх компонентів «Організація рекреаційних послуг», «Інклюзивний туризм», «Переддипломна практика».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента:

- набуття здобувачами освіти теоретичних знань щодо основних категорій та понять правового регулювання туристичної діяльності;
- оволодіння практичними навичками щодо застосування юридичних інструментів здійснення туристичної діяльності;
- набуття здобувачами освіти знань про організаційно-правове забезпечення туристичної діяльності в Україні;
- формування навичок роботи з нормативно-правовими актами.

Завдання освітнього компонента:

- вивчення особливостей правового забезпечення туристичної діяльності за законодавством України;
- теоретична та практична підготовка здобувачів освіти з питань міжнародного правового регулювання туристичної діяльності;
- визначення організаційно-правових вимог щодо здійснення туристичної діяльності;
- опанування питань правового регулювання безпеки туризму;
- теоретична та практична підготовка здобувачів освіти з питань юридичної відповідальності за порушення законодавства про туризм.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК 07. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

Фахові компетентності:

ФК 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

ФК 21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

ФК 22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

ФК 23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах;

ФК 26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

ФК 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;

ФК 30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Результати навчання:

РН 1. Називати та відтворювати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

РН 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;

РН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Soft skills освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності»:

– правова культура та правосвідомість (усвідомлення верховенства права, прав і обов'язків суб'єктів туристичної діяльності та відповідальності за дотримання законодавства);

– критичне та аналітичне мислення (здатність аналізувати нормативно-правові акти, правові ситуації та наслідки управлінських рішень у туризмі);

– відповідальність і соціальна зрілість (уміння діяти соціально відповідально та приймати обґрунтовані рішення у правовому полі);

– комунікативна компетентність (здатність чітко й коректно формулювати усні та письмові професійні судження державною мовою, у тому числі в юридичному контексті);

– уважність до деталей та дисциплінованість (здатність працювати з туристичною документацією, договорами та нормативними вимогами без порушень);

– етичність і добросовісність (дотримання професійної етики, принципів чесності та законності у взаємодії з туристами й партнерами);

– міжнародна правова орієнтованість (здатність враховувати міжнародні норми та стандарти туристичної діяльності у професійній практиці);

– стресостійкість і врегулювання конфліктів (уміння діяти в ситуаціях претензійної роботи, правових спорів і форс-мажорних обставин).

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* /Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового регулювання туристичної діяльності						
Тема 1. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	9	2	2	4	1	УО, ДС/5
Тема 2. Джерела правового регулювання туристичної діяльності	8	2	2	4	–	УО, ДС/5
Тема 3. Міжнародні нормативно-правові документи як джерела правового регулювання туристичної діяльності	9	2	2	4	1	РМГ, ДС/5
Тема 4. Правовий статус туристичних організацій	8	2	2	4	–	ДП, ДС/5
Тема 5. Договірне регулювання туристичної діяльності	9	2	2	4	1	РЗ/К, РМГ, ДС/5
Тема 6. Туристичні формальності: сутність і правові засади дотримання	8	–	2	6	–	РЗ/К, РМГ, ДС/5
Тема 7. Правове регулювання безпеки туристичної діяльності	7	–	2	4	1	РЗ/К, РМГ, ДС/5
Разом за змістовим модулем 1	58	10	14	30	4	35
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих аспектів і видів туристичної діяльності						
Тема 8. Правові засади державного	9	2	2	4	1	УО, ДС/5

регулювання туристичної діяльності						
Тема 9. Правові аспекти створення та функціонування туристичних підприємств	8	2	2	4	–	УО, ДС/5
Тема 10. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності	9	2	2	4	1	РЗ/К, РМГ, ДС/5
Тема 11. Особливості правового регулювання окремих видів туризму	8	2	2	4	–	РМГ, ДС/5
Тема 12. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності	9	–	4	4	1	УО, ДС/5
Тема 13. Правове регулювання державної підтримки туристичної діяльності	8	–	4	4	–	РМГ, ДС/5
Тема 14. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності	11	–	4	6	1	ДБ, УО, ДС/5
Разом за змістовим модулем 2	62	8	20	30	4	35
Види підсумкових робіт						
Модульна контрольна робота № 1						МКР, Т/15
Модульна контрольна робота № 2						МКР, Т/15
Усього годин / Балів	120	18	34	60	8	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; ДБ – дебати; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; РЗ/К – розв’язування задач/кейсів; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти є обов’язковою складовою освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» та спрямована на поглиблення теоретичних знань та формування практичних компетентностей.

Самостійна робота з освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» передбачає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (вивчення рекомендованих підручників, навчальних посібників та наукових статей; конспектування основних понять і категорій; опрацювання лекційних матеріалів та презентацій);
- підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в групах, опитування;
- виконання домашніх завдань;
- опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювалися та не розглядалися на заняттях;
- підготовка до поточного та підсумкового контролю (виконання тестових завдань; систематизація вивченого матеріалу; повторення навчального матеріалу; підготовка до модульного контролю та екзамену).

Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях, підсумкового контролю на модульних контрольних роботах та екзамену.

Перелік питань та завдань для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового регулювання туристичної діяльності

1. Концепція системи правового регулювання туристичної діяльності та проблеми правореалізації.
2. Правовий статус суб'єктів туристичної діяльності.
3. Еволюція правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
4. Конституція України та Закон України «Про туризм» як джерела правового регулювання туристичної діяльності.
5. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела правового регулювання туристичної діяльності. Види підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
6. Роль цивільного, господарського, екологічного, земельного, податкового, трудового, адміністративного та кримінального законодавства в регулюванні туристичної діяльності.
7. Манільська декларація зі світового туризму.
8. Документ Акапулько.
9. Хартія туризму.
10. Кодекс туриста.
11. Гаазька декларація з туризму.
12. Глобальний етичний кодекс туризму.
13. Шенгенські угоди.
14. Правовий статус Всесвітньої ради з подорожей та туризму (World Travel & Tourism Council – WTTC), Міжнародного туристичного альянсу (International Touring Alliance – АІТ), Міжнародної асоціації наукових експертів з туризму (International Association of Scientific Experts in Tourism – АІЕСТ).
15. Співробітництво України з Всесвітньою туристичною організацією.
16. Форми міжнародного співробітництва у сфері туризму.
17. Законодавче забезпечення туристичної діяльності за кордоном.
18. Правове регулювання порядку виїзду з України і в'їзду в Україну з метою туризму.
19. Правила перетинання державного кордону громадянами України.
20. Вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих аспектів і видів туристичної діяльності

1. Становлення системи державного регулювання розвитку туризму.
2. Моделі державного регулювання розвитку туризму.
3. Види підприємницької діяльності у сфері туризму.
4. Державна реєстрація суб'єктів туристичної діяльності.
5. Ліцензування туристичної діяльності.
6. Сертифікація та стандартизація у сфері туризму.
7. Правове регулювання кадрового забезпечення діяльності туристичного підприємства.
8. Страхові ризики. Страхова сума і страхове відшкодування.
9. Обов'язкові види страхування туристів (медичне та від нещасного випадку).
10. Правові особливості здійснення сільського зеленого туризму.
11. Види державного контролю в галузі туризму.
12. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері державної підтримки туризму.
13. Державні цільові програми розвитку туризму в Україні.
14. Регіональні програми розвитку туризму в Україні.
15. Програми розвитку туризму в країнах світу.
16. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сфері туристичної діяльності.
17. Матеріальна відповідальність працівників туристичних підприємств: поняття, види, порядок та підстави накладення.

18. Поняття та підстави майнової відповідальності за порушення законодавства про туризм. Відшкодування збитків. Умови майнової відповідальності.
19. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про туризм.
20. Склад адміністративних проступків та злочинів у сфері туризму.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності». При вивченні освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів

вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antypLAGIAT.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqjac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – екзамен. Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. За бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти складає іспит в усній формі за екзаменаційними білетами. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 10 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, набрані на екзамені. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 30.

Перелік питань до екзамену

1. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання.
2. Структура законодавства у сфері правового регулювання туристичної діяльності.
3. Галузеве законодавство та його роль в регулюванні туристичної діяльності.

4. Функції правового регулювання туристичної діяльності.
5. Джерела правового регулювання туристичної діяльності.
6. Нормативно-правові акти туристичної діяльності.
7. Конституційні засади правового регулювання туристичної діяльності.
8. Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт.
9. Структура та сфера дії Закону України «Про туризм».
10. Значення підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
11. Види підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
12. Правовий статус державних органів з регулювання туризму в Україні.
13. Верховна Рада України як суб'єкт управління в галузі туризму.
14. Кабінет Міністрів України як суб'єкт управління в галузі туризму.
15. Еволюція правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
16. Правові основи міжнародного туризму.
17. Правовий режим міжнародної туристичної діяльності.
18. Поняття та ознаки міжнародних нормативно-правових актів.
19. Види міжнародних нормативно-правових актів.
20. Основні міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності.
21. Світовий досвід законодавчого забезпечення туристичної діяльності.
22. Міжнародно-правові стандарти здійснення туристичної діяльності.
23. Поняття та види міжнародних туристичних організацій.
24. Правовий статус міжнародних туристичних організацій.
25. Форми міжнародного співробітництва у сфері туризму.
26. Організація Об'єднаних Націй та Всесвітня туристична організація як головні світові туристичні організації загального характеру.
27. Світові туристичні організації галузевого характеру.
28. Регіональні туристичні організації загального та галузевого характеру.
29. Спеціалізовані та особливі міжнародні туристичні організації.
30. Регламентація міжнародної туристичної діяльності в законодавстві України.
31. Моделі державного регулювання розвитку туризму: державна, партнерська, автономна.
32. Основні способи та цілі державного регулювання в галузі туризму в Україні.
33. Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму в Україні.
34. Програми розвитку туризму в Україні.
35. Поняття та види юридичної відповідальності за порушення законодавства про туризм.
36. Повноваження державних органів, на які покладено розгляд справ про адміністративні і кримінальні правопорушення у сфері туризму.
37. Суб'єкти туристичної діяльності.
38. Правовий статус туристичних агентів та туристичних операторів.
39. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності.
40. Права та обов'язки туристів та екскурсантів.
41. Професійна підготовка фахівців у галузі туризму.
42. Поняття, види та функції туристичних формальностей.
43. Паспортні та візові формальності.
44. Митні та валютні формальності. Митний контроль.
45. Правила перетинання державного кордону громадянами України.
46. Санітарно-епідеміологічні формальності.
47. Поняття та види підприємницької діяльності у сфері туризму.
48. Правові засади регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму.

49. Організаційно-правові форми суб'єктів туристичного бізнесу.
50. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб підприємців – суб'єктів туристичної діяльності.
51. Організаційні вимоги при здійсненні туристичної діяльності.
52. Ліцензування туристичної діяльності.
53. Стандартизація та сертифікація туристичних послуг.
54. Правове регулювання кадрового забезпечення діяльності туристичного підприємства.
55. Поняття договірних відносин туристичного оператора з постачальниками послуг та агентами.
56. Договори оренди готелю, купівлі блоку місць, бронювання, комісії.
57. Договори на транспортне обслуговування туристів. Агентський договір.
58. Поняття договірних відносин між туристичним підприємством та споживачами туристичних послуг.
59. Договір на туристичне обслуговування: поняття, зміст, порядок укладення, зміна, розірвання та припинення.
60. Договір на екскурсійне обслуговування.
61. Договір на готельне обслуговування.
62. Ваучер як форма письмового договору на туристичне або екскурсійне обслуговування.
63. Безпека в галузі туризму.
64. Правове регулювання безпеки туризму.
65. Правила проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України.
66. Вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком.
67. Страхування у сфері туристичної діяльності. Договір страхування.
68. Правове регулювання дитячого, молодіжного та сімейного туризму.
69. Правове забезпечення культурно-пізнавального та лікувально-оздоровчого туризму.
70. Особливості правового регулювання екологічного та сільського туризму.
71. Поняття та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму.
72. Принципи зовнішньоекономічної діяльності у сфері туризму.
73. Правове забезпечення договірних відносин в туризмі на міжнародному рівні.
74. Франчайзинг як форма міжнародного туристичного бізнесу.
75. Специфіка укладання договорів з іноземним туристичним підприємством.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано

60–66	Достатньо	Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Ех	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Горіна Г. О. Державне управління туристичною діяльністю : навчальний посібник. Кривий Ріг, ДонНУЕТ, 2021. 110 с.
2. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 272 с.
3. Король О. Д., Скутар Т. Д., Аніпко Н. П., Руденко О.В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 232 с.
4. Леоненко Н. А. Державне регулювання туристичної сфери: теорія, методологія, практика : монографія. Х. : НУЦЗУ, 2021. 325 с.
5. Матвієнко А. Т. Науково-практичний коментар до Закону України «Про туризм». Київ: Київський державний коледж туризму та готельного господарства. 2021. 220 с.
6. Палюх В. В., Грабар Н. С., Порока С. В. Державне регулювання зеленого туризму в Україні: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2021. 202 с.
7. Селецький С. І. Правове регулювання туризму в Україні : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 186 с.
8. Туристичне право: навч.-метод. посіб. / Х. А. Григор'єва, Л. А. Канівець, Є. О. Платонова [та ін.] / за ред. проф. Т. Є. Харитонові. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 84 с.

Додаткова:

1. Безсмертнюк Т. П. Ретроспективний та перспективний аналіз співробітництва України з Всесвітньою туристичною організацією. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 6. Частина 3. С. 349–354. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.3.53>
2. Безсмертнюк Т. П. Особливості функціонування інституту міжнародного туристичного права. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5. Частина 3. С. 342–347. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.3.50>
3. Безсмертнюк Т. П., Тищук І. В., Пасічник М. П. Нормативно-правове регулювання розвитку екологічного туризму в Україні. *Наукові перспективи: журнал*. 2025. № 4(58). С. 423–436. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4\(58\)-423-436](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4(58)-423-436)
4. Безсмертнюк Т. П. Міжнародні туристичні організації: правовий статус, класифікація, значення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 861–866. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.131>
5. Безсмертнюк Т. П. Правовий статус міжнародних конференцій як форми співробітництва у сфері туризму. *Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 16 травня 2024 р.) / відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 58–61.
6. Безсмертнюк Т. П. Місце неурядових організацій у системі управління сферою туризму в Україні. *Сучасний стан та пріоритети модернізації науки, освіти та технологій* : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 10 січня 2024 р.) : у 3 ч. Біла Церква : ЦФЕНД, 2024. Ч. 2. С. 35–37.
7. Безсмертнюк Т. П. Нормативно-правове забезпечення розвитку туристичної діяльності в Україні. *Modern trends in development science and practice*. Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference. Varna, Bulgaria. 2021. Pp. 604–607.

8. Безсмертнюк Т. П. Правовий статус регіональних ландшафтних парків України в аспекті рекреаційного використання. *Здобутки та досягнення прикладних та фундаментальних наук XXI століття* : матеріали II Міжнародної наукової конференції (Т. 3), м. Рівне, 5 листопада, 2021 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2021. С. 107–108.

9. Безсмертнюк Т. П. Співробітництво України з європейськими державами у сфері туризму: нормативно-правовий аспект. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; Дублін, 07 липня 2021 р. / за ред. Є. О. Романенка, І. В. Жукової. Київ; Дублін : ФОП КАНДИБА Т. П., 2021. С. 111–115.

10. Марич Х. М. Правове регулювання використання територій і ресурсів у рекреаційних цілях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12. С. 206–208.

11. Нелін О. І. Нормативно-правове регулювання та державна підтримка туристичної галузі в Україні: теоретико-прикладний аспект. *Юридична Україна*. 2023. № 9. С. 22–28.

12. Нелін О. І. Гармонізація законодавства про туризм з нормами Європейського Союзу: необхідність назріла. *Юридична Україна*. 2022. № 7. С. 43–50.

13. Опанасюк Н. А., Попович С. І. Правове регулювання туризму: зарубіжний досвід для України. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С. 161–164.

14. Плотнікова М. Ф., Якобчук В. П., Ходаківський Є. І. [та ін.]. Державна політика реалізації туристичного потенціалу України. *Інвестиції: практика і досвід*. 2022. № 3. С. 102–112.

15. Правове регулювання туристичної діяльності. Методичні вказівки до практичних занять, кейсів і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» всіх форм навчання / Укладачі: Роговий А. В., Безуглий І. В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 100 с.

16. Правове регулювання туристичної діяльності: навчальна програма та методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів геолого-географічного факультету спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» / Тригуб В. І., Яворська В. В. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2023. 62 с.

17. Шульга М. В. Правові аспекти використання земель рекреаційного призначення для туризму. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Вип. 2(43). С. 59–64.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки : вебсайт. URL: <https://library.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).

2. Верховна Рада України : вебсайт. URL: <https://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.08.2025).

3. Водний кодекс України : Кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. Дата оновлення : 08.08.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

4. Галузеві стандарти. Перелік національних стандартів сфери туризму. URL: <https://me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 24.08.2025).

5. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення : 14.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

6. Державне агентство розвитку туризму : вебсайт. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).

7. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Дата оновлення : 24.07.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

8. Кабінет Міністрів України : вебсайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 24.08.2025).
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення : 08.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top> (дата звернення: 24.08.2025).
10. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Дата оновлення : 27.07.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#top> (дата звернення: 24.08.2025).
11. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення : 01.01.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#top> (дата звернення: 24.08.2025).
12. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення : 17.07.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#top> (дата звернення: 24.08.2025).
13. Лісовий кодекс України : Кодекс України від 21.01.1994 р. № 3852-XII. Дата оновлення : 08.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).
15. Національна туристична організація України : вебсайт. URL: <https://www.ntoukraine.org/> (дата звернення: 24.08.2025).
16. Офіційний вебпортал Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (дата звернення: 24.08.2025).
17. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення : 01.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
18. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Дата оновлення : 31.03.2023 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#top> (дата звернення: 24.08.2025).
19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Дата оновлення : 26.07.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#top> (дата звернення: 24.08.2025).
20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. Дата оновлення : 19.02.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#top> (дата звернення: 24.08.2025).
21. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туристичної діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 р. № 991. Дата оновлення : 08.07.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-п#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
22. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватись бюджетними установами природно-заповідного фонду : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 р. № 1913. Дата оновлення : 26.03.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1913-2000-п#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
23. Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.07.2022 р. № 256 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
24. Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 р. № 297. Дата

оновлення : 13.03.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-п#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

25. Про затвердження Порядку організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2021 р. № 1167. Дата оновлення : 13.08.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1167-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

26. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. Дата оновлення : 24.12.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#top> (дата звернення: 24.08.2025).

27. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. Дата оновлення : 26.12.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

28. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III. Дата оновлення : 01.10.2023 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

29. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.05.2015 р. № 222-VIII. Дата оновлення : 05.01.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#top> (дата звернення: 24.08.2025).

30. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. Дата оновлення : 15.03.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#top> (дата звернення: 24.08.2025).

31. Про надра : Кодекс України від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР. Дата оновлення : 17.01.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

32. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. Дата оновлення : 08.08.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

33. Про підприємництво : Закон України від 07.02.1991 р. № 698-XII. Дата оновлення : 11.02.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

34. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21.01.1994 р. № 3857-XII. Дата оновлення : 15.11.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#top> (дата звернення: 24.08.2025).

35. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI. Дата оновлення : 14.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

36. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII. Дата оновлення : 04.04.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

37. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. Дата оновлення : 09.06.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#top> (дата звернення: 24.08.2025).

38. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. Дата оновлення : 01.01.2025 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#top> (дата звернення: 24.08.2025).

39. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. № 168-р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-р#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

40. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. Дата оновлення : 26.07.2022 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#top> (дата звернення: 24.08.2025).

41. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Дата оновлення : 15.11.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text> (дата звернення: 24.08.2025).

42. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення : 14.08.2021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top> (дата звернення: 24.08.2025).

43. United Nations World Tourism Organization : вебсайт. URL: <https://www.unwto.org> (дата звернення: 24.08.2025).